

Dosarul nr. 3ra-1294/22
2-19093202-01-3ra-20122022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Sîrbu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Primăria municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea de transport auto „Autocomtrans” societate pe acțiuni, în procedura falimentului, împotriva Serviciului Fiscal de Stat, terț Primăria municipiului Chișinău, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Primarul general al municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins acțiunea înaintată de întreprinderea de transport auto „Autocomtrans” societate pe acțiuni,

constată:

La 16 iulie 2019, întreprinderea de transport auto „Autocomtrans” societate pe acțiuni, în procedura falimentului, (în continuare SA „Autocomtrans”), reprezentată lichidatorul, administratorul autorizat Oleg Munteanu, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin hotărârea din 23 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a intentat procesul de insolvență față de SA „Autocomtrans”, iar prin încheierea nr. 2i-381 /14 din 27 septembrie 2016, Oleg Muntean a fost desemnat în funcția de lichidator al SA „Autocomtrans”, în procedura falimentului.

La 20 noiembrie 2014, conform prevederilor art. 143 din Legea insolvenței, Inspectoratul Fiscal de Stat a depus la Curtea de Apel Chișinău (instanța de insolvență) cererea privind admiterea creanțelor fiscale în sumă de 1 960 973,18 lei, care a fost validată în cadrul ședinței din 11 decembrie 2014 și a fost inclusă în Tabelul creanțelor definitiv.

Ulterior, creanța Inspectoratului Fiscal de Stat a fost parțial cesionată către SRL „Cristof Lux”, în sumă de 835 916,41 de lei, din Rangul III, și suma de 335 082 din Rangul VI. În total, a fost cesionată creanța în sumă de 1 170 998,41

de lei. Respectiv, Inspectoratul Fiscal de Stat a rămas în calitate de creditor al SA „Autocomtrans” cu suma creanței de 136 539,16 lei – rangul III și suma de 352 453,58 de lei – rangul VI.

Prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Botanica, a fost admisă cererea înaintată de către Primăria municipiului Chișinău privind aprobarea ofertei de satisfacere a creanțelor masei debitoare și a creditorilor din contul Primăriei în sumă de 4 804 996 de lei.

Întru executarea încheierii din 11 decembrie 2018, Primăria a efectuat transferul sumei indicate pe contul special deschis de către lichidatorul SA „Autocomtrans”, conform prevederilor art. 146 din Legea insolvenței nr. 149/2012.

Pe parcursul lunii decembrie 2018, lichidatorul SA „Autocomtrans” a efectuat achitățile către creditorii masei (creanțe curente, adică apărute după intentarea procesului de insolvență față de SA „Autocomtrans”) și creditorii validați. Inclusiv, au fost achitate creanțele validate ale creditorilor din Rangul III – 3, creanțele pentru creditele acordate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, suma principală, dobânda, comisionul de angajament, fondul de risc, creditele interne și externe acordate cu garanție de stat, impozitele și alte obligații de plată la bugetul public național, art. 43 din Legea insolvenței nr. 149/2012, și anume creanța validată a Inspectoratului Fiscal de Stat.

Având în vedere că au fost achitate toate creanțele curente și validate, impozitele și alte obligații de plată la bugetul public național, lichidatorul a înaintat cererile către Casa Națională a Asigurărilor Naționale și Serviciul Fiscal de Stat privind anularea penalităților și amenzilor, în temeiul prevederilor art. 15 din Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală nr. 180 din 26 iulie 2018.

La 18 februarie 2019, Direcția Generală Administrare Fiscală a municipiului Chișinău a emis scrisoarea nr. 26//2-7/3-20-650, prin care a informat că SA „Autocomtrans” dispune de sume luate la evidență specială în cuantum de 2 867 833,63 de lei (1 500 628 de lei plăți de bază și suma de 1 367 205,63 de lei penalități) și nu cade sub incidența Legii nr. 180 din 26 iulie 2018.

Astfel, SA „Autocomtrans” a înaintat organului fiscal contestația/cererea prealabilă prin care a solicitat Serviciului Fiscal de Stat anularea sumelor date din evidență specială.

Prin decizia nr. 81 din 28 martie 2019, notificată lichidatorului SA „Autocomtrans” în mod electronic la 02 aprilie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a respins contestația depusă de SA „Autocomtrans”, ca neîntemeiată.

În opinia SA „Autocomtrans”, decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 81 din 28 martie 2019 este neîntemeiată și ilegală, deoarece suma de 2 867 833,63 de lei din evidență specială este prescrisă, conform art. 264 din Codul fiscal, deoarece a apărut anterior anului 2009.

Reclamanta a considerat că, Serviciul Fiscal de Stat greșit ajunge la concluzia suspendării termenului de prescripție, în temeiul art. 265 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, din motiv că contribuabilul se află în procedura de insolvență, întrucât suspendarea se aplică doar pentru sumele înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat spre validare și validate. La caz, suma de 2 867 833,63 de lei nu a fost nici înaintată, nici validată de către instanța de insolvență.

În speță, la depunerea cererii de validare a creanțelor din data de 20 noiembrie 2014, Serviciul Fiscal de Stat nu a pretins asupra sumei de 2 867 833,63 de lei, solicitând validarea doar a sumei de 1 960 973,18 lei.

Reclamanta a notat că, prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat nr. 231 din 06 decembrie 2010 s-a stins prin scădere obligația fiscală în sumă de 3 829 690 de lei, care urma să fie înscrisă, conform pct. 2 din decizia dată, în registrul evidenței speciale a obligațiilor a căror executare este imposibilă. Astfel, în anul 2010, Inspectoratul Fiscal de Stat deja a constatat imposibilitatea executării acestei sume, or, cel mult în termen de 4 ani, aceasta urma să fie radiată ca prescrisă.

Potrivit art. 15 din Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală nr. 180/2018, se anulează sumele reflectate în sistemele de evidență: a) al Serviciului Fiscal de Stat – amenzile aferente bugetului de stat sau fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și majorările de întârziere (penalitățile) calculate pentru neplata în termen a impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii aferente bugetului de stat, inclusiv la defalcările de la impozitele și taxele de stat aferente bugetelor locale, potrivit cotelor procentuale stabilite conform legislației în vigoare, sau aferente fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, neachitate la data punerii în aplicare a prezentei legi, inclusiv amânate, eșalonate sau aflate la evidență specială conform legislației în vigoare, cu condiția achitării de către subiecții stimulării fiscale, până în data de 20 decembrie 2018 inclusiv, a plăților de bază la impozite, taxe și alte plăți aferente bugetului de stat, inclusiv la defalcările de la impozitele și taxele de stat aferente bugetelor locale, potrivit cotelor procentuale stabilite conform legislației în vigoare, sau aferente fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală administrate de Serviciul Fiscal de Stat.

Din prevederile art. 145 din Legea insolvenței nr. 149/2012 rezultă că, Serviciul Fiscal de Stat nu poate pretinde la achitarea cărorva sume nevalidate, întrucât a pierdut dreptul de realizare a creanțelor împotriva debitorului. Astfel, odată cu achitarea sumei validate de bază în rangul III – 136 539,16 lei (fapt consumat), Serviciul Fiscal de Stat nu mai are dreptul să pretindă la achitare a altor sume și este obligat să anuleze toată sumele calculate și validate ca amenzi, penalități, etc.. Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat urmează să anuleze suma de 352 453,58 de lei, în temeiul art. 15 din Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală nr. 180/2018.

Reclamanta SA „Autocomtrans” a solicitat prin cererea de chemare în judecată obligarea Serviciului Fiscal de Stat să anuleze sumele din evidența specială a contribuabilului SA „Autocomtrans”, reflectate în scrisoarea nr. 26/2-7/3-20-650 din 18 februarie 2019, emisă de Direcția Generală Administrare Fiscală municipiului Chișinău, și anume suma de 2 867 833,63 de lei; obligarea Serviciul Fiscal de Stat să anuleze suma de 352 453,58 de lei, în temeiul art. 15 din Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală nr. 180/2018, ca urmare a achitării până la 20 decembrie 2018 a plăților de bază (impozite, taxe, plăți).

Prin încheierea din 20 mai 2019 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Victor Sîrbu, s-a atras în proces în calitate de terț Primăria municipiului Chișinău (vol. I, f.d. 40-41).

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea depusă de SA „Autocomtrans”, ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 150,161-171).

La 01 iulie 2021, SA „Autocomtrans”, reprezentată de avocatul Sandu Grosu, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol. I, f.d. 156).

La 20 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Primăria municipiului Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 06 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus motivarea acestuia (vol. I, f.d. 157, 180-182).

Prin încheierea din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de SA „Autocomtrans”, reprezentată de avocatul Sandu Grosu, împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol. I, f.d. 196-197).

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Primarul general al municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol. I, f.d. 233, 234-241).

În consolidarea soluțiilor instanțele judecătorești ierarhic inferioare au reținut că, potrivit datelor din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, la situația din 20 decembrie 2018, SA „Autocomtrans” înregistra restanțe la plățile de bază aferente bugetului de stat luate la evidența specială (TVA) în sumă de 1 500 628 de lei. Prin urmare, SA „Autocomtrans” nu a respectat condiția prevăzută la art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea nr.180 din 26 iulie 2018 și nu poate beneficia de stimularea fiscală prevăzută de lege.

În partea ce ține de restanța la TVA aferente plății de bază în sumă de 1 500 628 de lei, s-a notat că SA „Autocomtrans” urma să dețină informația corectă și deplină despre restanța la plățile de bază neachitate la data punerii în aplicare a legii (inclusiv și cele luate la evidența specială), în vederea achitării acestora până în data de 20 decembrie 2018, pentru a beneficia de stimulare fiscală, în conformitate cu prevederile Legii nr. 180/2018.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare au apreciat critic argumentul, precum că suma în mărime de 2 867 833,63 de lei din evidența specială urmează a fi anulată, din motiv că a apărut anterior anului 2009 și este prescrisă, or, în speță, termenul de prescripție a fost suspendat în temeiul art. 265 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, conform căruia termenul de prescripție se suspendă în cazul în care contribuabilul se află în procedură de insolvență. Aceste prevederi nu se aplică obligațiilor fiscale curente.

La caz, prin hotărârea din 23 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău față de SA „Autocomtrans” a fost intentat procesul de insolvență. Prin urmare, la data intentării procesului de insolvență, suma obligației fiscale aferentă TVA în mărime de 1 500 328 de lei, calculată în temeiul deciziei nr. 803 din 03 septembrie 2009, nu era cu termen de prescripție expirat.

Astfel, suma datoriilor la impozite și taxe, care SA „Autocomtrans” le-a acumulat până la momentul intentării procesului de insolvență, urmau să fie luate la evidența specială cu data emiterii hotărârii privind intentarea procesului

de insolabilitate. Or, din momentul trecerii la evidența specială a sumelor restante penalitatea nu se calculează.

La fel, în speță, nu sunt întrunite condițiile pentru a dispune anularea sumei de 352 453,58 de lei, în temeiul art. 15 din Legea nr. 180/2018, ca urmare a achitării până la 20 decembrie 2018 a plăților de bază (impozite, taxe, plăți).

Subsecvent, obligația fiscală în sumă totală 1 960 973,18 lei nu este înregistrată în Serviciul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat la evidența specială, din motivul că sumele date reflectate ca impozit, taxă, majorare de întârziere s-au format în urma prezentării dărilor de seamă fiscale după data intentării procedurii de insolabilitate, astfel sumele date sunt datorii curente.

La 05 octombrie 2022, Primăria municipiului Chișinău, reprezentată de Alina Tofan a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 14 decembrie 2022 a prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă acțiunea depusă de SA „Autocomtrans” (vol. I, f.d. 245, vol. II, f.d. 1-4).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, suplimentar invocând că instanțele judecătorești ierarhic inferioare greșit au ajuns la concluzia că termenul de prescripție a fost suspendat în temeiul art. 265 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, or, suspendarea se aplică doar pentru sumele înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat spre validare și validate. La caz, însă, suma de 2 867 833,63 de lei nu a fost nici înaintată, nici validată de către instanța de insolabilitate.

În opinia recurente, instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au cercetat faptul că la depunerea cererii de validare a creanțelor din data de 20 noiembrie 2014, Inspectoratul Fiscal de Stat nu a pretins asupra sumei date, solicitând validarea doar sumei de 1 960 973,18 lei.

La fel, nu s-a ținut cont de faptul că, prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat nr. 231 din 06 decembrie 2010 s-a stins prin scădere obligația fiscală în sumă de 3 829 690 de lei, care urma să fie înscrisă, conform pct. 2 din decizia dată, în Registrul evidenței speciale a obligațiilor a căror executarea este imposibilă. Astfel, în anul 2010, Inspectoratul Fiscal de Stat deja a constatat imposibilitatea executării acestei sume, or, cel mult în termen de 4 ani aceasta urma să fie radiată ca prescrisă.

Prin referința din 09 februarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat, reprezentat de Cristian Copacinschi, a solicitat respingerea recursului depus de Primăria municipiului Chișinău împotriva deciziei din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 27-29).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 septembrie 2022, dispozitivul fiind notificat recurentei Primăria municipiului Chișinău la 30 septembrie 2022, iar decizia motivată fiind comunicată la 05 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasele din e-mail (vol. I, f.d. 242 verso, 243 verso).

Astfel, recursul depus de Primăria municipiului Chișinău la 05 octombrie 2022 și motivarea acestuia prezentată Curții Supreme de Justiție la 14 decembrie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Primăria municipiului Chișinău în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Primăria municipiului Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Primăria municipiului Chișinău, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Aliona Miron